

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : เช็คอิเล็กทรอนิกส์กับความรับผิดชอบของกลุ่มสัญญา

ชื่อผู้เขียน : นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตันศิริ

ประธานกรรมการ

2. อาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเช็คอิเล็กทรอนิกส์กับความรับผิดชอบของกลุ่มสัญญา โดยศึกษาตั้งแต่วิวัฒนาการของระบบการชำระเงิน ประวัติของตัวเงิน ข้อความเบื้องต้นของตัวแลกเงินเพื่อที่จะมีความเข้าใจเกี่ยวกับเช็คได้ดียิ่งขึ้น เพราะเช็คนั้นก็คือตัวเงินประเภทหนึ่ง จะต้องนำบทบัญญัติบางประการในเรื่องของตัวแลกเงินมาใช้ด้วย เช่นในเรื่องของการส่งมอบเช็คทั้งชนิดระบุชื่อและเช็คผู้ถือ หรือการยื่นเช็คต่อธนาคารเพื่อใช้เงินตามเช็คนั้น อีกทั้งจะได้ศึกษาถึงเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นพื้นฐานการทำความเข้าใจในการใช้เช็คอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพราะว่าการส่งจ่ายเช็คอิเล็กทรอนิกส์นั้นต้องอาศัยการกระทำลงบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาพบว่าเช็คอิเล็กทรอนิกส์ยังไม่มีลักษณะเป็นเช็คตามกฎหมายลักษณะตัวเงิน ทั้งนี้เพราะเช็คอิเล็กทรอนิกส์เป็นเพียงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มิใช่หนังสือตราสารตามความหมายของคำว่าเช็ค ตามมาตรา 987 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนี้ การลงลายมือชื่อในเช็คอิเล็กทรอนิกส์ได้กระทำโดยการใส่ลายมือชื่อดิจิทัลที่กระทำโดยการเข้ารหัส ซึ่งมีใช่เป็นการลงลายมือชื่อตามมาตรา 900 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อีกทั้งการส่งมอบเช็คอิเล็กทรอนิกส์ การยื่นเช็คเช็คอิเล็กทรอนิกส์แก่ธนาคารเพื่อให้ใช้เงินก็มีได้กระทำตามรูปแบบของเช็คธรรมดา แต่ได้กระทำโดยการส่งผ่านข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจึงไม่อาจนำเอาเรื่อง

การส่งมอบและการยื่นเช็คตามกฎหมายลักษณะตัวเงินมาใช้กับเช็คอิเล็กทรอนิกส์ได้ และในกรณีเช่นนี้ แม้ประเทศไทยจะได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาบังคับใช้ แต่ก็ไม้อาจจะนำมาใช้กับกรณีของเช็คอิเล็กทรอนิกส์ได้ ไม่ว่าจะเป็นการให้ยอมรับเอาคำว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับแบบของหนังสือซึ่งไม่สามารถนำมาปรับใช้กับคำว่าหนังสือตราสารอันเป็นรูปแบบของเช็คได้ หรือในกรณีของการรับ การส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ที่ให้ถือว่าการรับการส่งข้อมูลดังกล่าวมีผลนับแต่วันที่ข้อมูลนั้น ได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับแล้วนั้น ไม่อาจนำมาใช้กับการส่งมอบเช็คหรือยื่นเช็คเพื่อ ให้ใช้เงินได้ ซึ่งทำให้การใช้เช็คอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยอาจเกิดปัญหาขึ้นได้ แต่ใน กรณีดังกล่าวแล้วประเทศสหรัฐอเมริกา มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้ลายมือชื่อ อิเล็กทรอนิกส์ในการค้าระหว่างรัฐและระหว่างประเทศ ปี ค.ศ. 2000 ที่ได้มีการกล่าวถึง กรณีของเช็คอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่าถ้ากฎหมาย ข้อบังคับหรือหลักกฎหมายอื่นที่ได้กำหนด ให้มีการเก็บรักษาเช็คใดไว้ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวแล้วเมื่อมีการ เก็บรักษาเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั้งด้านหน้าและด้านหลังของเช็คไว้ จึงทำให้การใช้ เช็คอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่เกิดปัญหาในทางวิชาการขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้เช็คอิเล็กทรอนิกส์ในบางส่วนอาจเกิดปัญหา ขึ้นได้หากมีการนำมาใช้ในทางธุรกิจ ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้เสนอแนะให้มีการแก้ไขพระราช- บัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ในบางส่วนของที่ยังบกพร่องอยู่เพื่อให้ การใช้เช็คอิเล็กทรอนิกส์ได้รับความเชื่อถือในการติดต่อทางธุรกิจทั้งในประเทศและต่าง ประเทศอันจะเป็นทางช่วยส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญขึ้นด้วยอีกทาง หนึ่งและเป็นแนวทางในการใช้กฎหมายช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้อย่างแท้ จริง

Thesis Title : Electronic Cheque and Party's Liability

Student's Name : Mr. Prasert Seingsuttivong

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2002

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Dr. Kulaya Tansiri

Chairperson

2. Dr. Chiranit Havanond

The purpose of this thesis is to study the problems of electronic Cheque and party's liability. It will begin with the evolution of payment system, history of bills and introduction of bills and bills of exchange in order to have better understanding of Cheque. Due to the fact that Cheque is one kind of bills, some provisions relating to bills of exchange shall be applied, for example, delivery of specified Cheque and Cheque payable to bearer or presentment of Cheque to banker for payment. In addition, this thesis will study technology concerning electronic commerce in order to fundamentally understand the use of electronic Cheque because the electronic Cheque must be drawn on internet network.

By studying, electronic Cheque is not considered as a Cheque pursuant to the law of bills. Electronic Cheque is mere electronic information: it is not a written instrument according to the definition of Cheque in the Civil and Commercial Code, section 987. Moreover, signing in electronic Cheque is performed by digital signature which is usually encoded. That is not regarded as bearing signature under section 900 paragraph two of the Civil and Commercial Code either. Furthermore, delivery of electronic Cheque or presentment of electronic Cheque to banker for payment is not

executed in the same manner of ordinary Cheque. However, its' information must be transmitted through internet network; therefore, delivery of Cheque and presentment of Cheque to banker for payment in the law of bills shall not be applied. In such case, although the Act on Electronic Transaction BE. 2544 exists in Thailand, it may not be applicable to electronic Cheque. For instance, the term of "electronic information" may not be accepted and referred to the term of "written instrument" which is the nature form of Cheque. The reception or transmission of electronic information, which is deemed effective from the day that information is reached the recipient's information system, may not be applied to the delivery or presentment of Cheque to banker for payment either. These may bring about some problems concerning the use of electronic Cheque in Thailand. On the other hand, in the US., the Electronic Signatures in Global and National Commerce Act AC. 2000 was enacted. It is appeared in such act that if a statute, regulation, or other rule of law requires the retention of a Cheque, that requirement is satisfied by retention of an electronic record of the information on the front and back of the Cheque. As a result, no scholar problem regarding the use of electronic Cheque occurs in the US.

With the reasons stated above, if electronic Cheque is put into practice in business realm, parts of it may cause some problems. The author would like to suggest that the Act on Electronic Transaction B.E. 2544 be amended, especially in some particular parts that are still deficient. Then, the use of electronic Cheque will be generally recognized in both domestic and international business which will enhance the prosperity of the country, and the law will truly create economic security.